

**Program szkolenia
dla osób realizujących zadania
z zakresu doradztwa zawodowego
moduł VIII**

**Preorientacja w przedszkolu
i orientacja zawodowa w klasach I-III,
IV-VI szkoły podstawowej**

Moduł VIII

Tytuł: Preorientacja w przedszkolu i orientacja zawodowa w klasach I-III, IV-VI szkoły podstawowej

Cel ogólny: Przygotowanie uczestników do wspierania działań przedszkoli i szkół w zakresie preorientacji i orientacji zawodowej.

Cele szczegółowe:

Uczestnik szkolenia:

1. wskazuje na czym polega preorientacja w przedszkolu i orientacja zawodowa w szkole;
2. analizuje cele preorientacji zawodowej w przedszkolu i orientacji zawodowej w szkole podstawowej;
3. podaje treści wspólne podstawy programowej w klasach I-III i IV-VI oraz celów orientacji zawodowej;
4. wymienia metody i przykładowe działania, które mogą być wykorzystywane podczas realizacji preorientacji i orientacji zawodowej.

Szczegółowe treści:

1. Preorientacja zawodowa w przedszkolu – na czym to polega?
2. Orientacja zawodowa – definicja i cele.
3. Orientacja zawodowa a podstawa programowa.
4. Preorientacja zawodowa i orientacja zawodowa w praktyce.

Metody i formy pracy:

1. mapa skojarzeń;
2. analiza dokumentów;
3. giełda pomysłów;
4. rozsypanka;
5. dyskusja;
6. praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

1. film "Co to jest kariera"? (źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=vungzm8N6kc> dostęp dn.07.03.2018r.),
czas: 4min,18s.:
2. flipchart i pisaki;
3. komputer z dostępem do Internetu, rzutnik;
4. karteczki samoprzylepne;
5. Załącznik 1 - Cele preorientacji zawodowej i orientacji zawodowej w kl. I-III i IV-VI w szkole podstawowej (pocięte paski w kopertach dla 6 grup);
6. Załącznik 2 - Fragmenty podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (klasy I-III);
7. Załącznik 3 - Fragmenty podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (klasy IV-VI).
8. Załącznik 4 - scenariusz zajęć z preorientacji zawodowej z wychowankami przedszkola *Przewodnik po zawodach* (dla 2 grup);
9. Załącznik 5 - scenariusz zajęć z orientacji zawodowej z uczniami klas I-III szkoły podstawowej *Kto buduje dom?* (dla 2 grup);
10. Załącznik 6 - scenariusz zajęć z orientacji zawodowej z uczniami klas IV-VI szkoły podstawowej *Kucharz, kelner dwa bratanki, czyli o podobieństwie zawodów* (dla 2 grup);

Zasoby:

1. Zestaw przykładowych programów preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego dla systemu oświaty - produkt projektu „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”.
2. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (źródło: http://edukacja.wczesnoszkolna.edu.pl/wp-content/uploads/2017/02/podstawa_programowa_2017_sp_edukacja.wczesnoszkolna.edupl.pdf)

Przewidywany czas – 120 minut

Proponowany przebieg:

1. Wprowadzenie w problematykę (10 min.)

Prowadzący wyświetla film "Co to jest kariera"? (źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=vungzm8N6kc>) wprowadzający w problematykę modułu. Po projekcji prowadzący prosi uczestników o podzielenie się refleksjami na jego temat. Krótko przedstawia strukturę programów preorientacji w przedszkolu i orientacji zawodowej w szkole podstawowej w klasach I-III i IV-VI.

2. Preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa – co to? (20 min.)

Prowadzący zapisuje na kartce flipchart/tablicy dwa pojęcia: *Preorientacja zawodowa*, *Orientacja zawodowa*. Zadaniem uczestników jest podanie skojarzeń związanych z tymi pojęciami. Prowadzący zapisuje je na arkuszu papieru. Wspólnie z uczestnikami omawia je i analizuje, nawiązując do definicji preorientacji zawodowej i orientacji zawodowej.

Dla prowadzącego: Prowadzący przedstawia definicję preorientacji i orientacji zawodowej:

Preorientacja zawodowa: ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy¹.

Orientacja zawodowa: ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym, ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I-VI szkoły podstawowej pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i

¹ Źródło: Zestaw programów preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej oraz doradztwa edukacyjno-zawodowego dla systemu oświaty opracowany w ramach projektu *Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych*, Ośrodek Rozwoju Edukacji Warszawa 2017.

edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy².

3. Preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa – po co? (30 min.)

Prowadzący dokonuje podziału uczestników na 6 zespołów. Między poszczególne zespoły rozdaje 6 przygotowanych wcześniej kopert z pociętymi na paski fragmentami celu ogólnego preorientacji zawodowej w przedszkolu, orientacji zawodowej w kl. I-III i w kl. IV-VI (Załącznik 1). Zadaniem zespołów jest dopasowanie celów do poszczególnych etapów preorientacji zawodowej w przedszkolu, orientacji zawodowej w kl. I-III i IV-VI. Następnie przedstawiciele grupy prezentują efekty swojej pracy. Prowadzący zachęca do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami i uwagami.

4. Orientacja zawodowa a podstawa programowa (20 min.)

Uczestnicy pozostają w tych samych zespołach. Poddają analizie zapisy aktualnej podstawy programowej dla I i II etapu edukacyjnego (Załącznik 2 i Załącznik 3) w kontekście celów orientacji zawodowej odpowiednio w klasach I-III i IV-VI. opracowanych w poprzednim ćwiczeniu (poszukiwanie związków, korelacji, podobieństw). Następnie uczestnicy prezentują wnioski i spostrzeżenia ze swojej pracy. Zidentyfikowane elementy wspólne (między treściami celów ogólnych i szczegółowych orientacji zawodowej a treścią podstawy programowej) są zapisywane na flipcharcie. Prowadzący zachęca do dyskusji, nawiązuje do obszarów celów szczegółowych wyznaczających treści programowe i osiągnięcia uczniów.

W podsumowaniu prowadzący podkreśla związki opracowanych programów orientacji zawodowej z treściami kształcenia, co pozwala uczniom dostrzegać związki pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i przyszłą karierą zawodową.

5. Preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa w praktyce (20 min.)

Prowadzący dzieli uczestników na 6 grup. Grupy otrzymują wydrukowane scenariusze zajęć³, np.:

---

² Źródło: Tamże.

³ Źródło: Scenariusze do Zestawu programów preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej oraz doradztwa edukacyjno-zawodowego dla systemu oświaty opracowanych w ramach projektu

- scenariusz zajęć z preorientacji zawodowej z wychowankami przedszkola *Przewodnik po zawodach* (dla 2 grup) – Załącznik 4;
- scenariusz zajęć z orientacji zawodowej z uczniami klas I-III szkoły podstawowej *Kto buduje dom?* (dla 2 grup) – Załącznik 5;
- scenariusz zajęć z orientacji zawodowej z uczniami klas IV-VI szkoły podstawowej *Kucharz, kelner dwa bratanki, czyli o podobieństwie zawodów* (dla 2 grup) – Załącznik 6.

Dla prowadzącego: wskazane jest, aby scenariusze pochodziły z jednego z czterech obszarów realizacji celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej, co służyć będzie ukazaniu ciągłości, spójności działań.

Zadaniem każdej grupy jest analiza scenariuszy pod kątem realizowanych celów ogólnych i szczegółowych, wykorzystanych w nich metod pracy i realizowanych sytuacji dydaktycznych.

6. Bank pomysłów (20 min.)

Prowadzący dzieli uczestników na cztery grupy. Każda grupa otrzymuje flipchart z jednym obszarem celów szczegółowych preorientacji w przedszkolu i orientacji zawodowej w klasach I-III i IV-VI: Poznawanie własnych zasobów, Świat zawodów i rynek pracy, Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Zadaniem każdego zespołu jest podanie przykładowych gier, zabaw, zagadek, które można wykorzystać do realizacji celów z powyższych obszarów. Następnie przedstawiciele grup prezentują na forum swoje pomysły. Prowadzący zachęca uczestników do dyskusji na temat tego, czy wymienione przykładowe zabawy są uniwersalne dla każdego etapu, czy któreś z nich są do zastosowania tylko na konkretnym etapie edukacyjnym.

Pytanie do „Koperty Autorefleksji”:

Preorientacja i orientacja zawodowa to fundament do .....

Załącznik 1

Przykładowe cele preorientacji zawodowej w przedszkolu

(paski do pocięcia)

określa, co lubi robić
podaje przykłady różnych zainteresowań
określa, co robi dobrze
odgrywa różne role zawodowe w zabawie
podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby
wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku i w zdarzenia, w których uczestniczy (zakupy, koncert, poczta...)
opowiada, kim chciałby zostać
nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej)
wskazuje związki pomiędzy zainteresowaniami, a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie

Przykładowe cele orientacji zawodowej w kl. I-III

(paski do pocięcia)

opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać
prezentuje swoje zainteresowania na forum

podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi
podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach
odgrywa różne role zawodowe w zabawie
podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach
opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach)
uzasadnianie potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności
posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny
opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić

Przykładowe cele orientacji zawodowej w kl. IV-VI

(paski do pocięcia)

Określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje
Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia
Podjmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość
Prezentuje swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców

Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach

Opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka

Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe

Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć

Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy

Opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych

Planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu

Próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą

Załącznik 2

Fragmety podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (klasy I-III)⁴

Celem edukacji wczesnoszkolnej jest wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Proces wychowania i kształcenia prowadzony w klasach I–III szkoły podstawowej umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. Edukacja na tym etapie jest ukierunkowana na zaspokojenie nienaturalnych potrzeb rozwojowych ucznia.

Uczeń:

Dokonyuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych;

Dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych;

Wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się;

Słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie;

Słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiedziania się, szczególnie w momencie wskazywania tej potrzeby przez drugą osobę;

Przedstawia siebie i grupę, do której należy zapisuje swój adres, adres szkoły, zawód i miejsce pracy rodziców;

Rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne, a także inne narodowości;

Przedstawia charakterystykę wybranych zajęć zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz czy leśnik, a ponadto rozumie istotę pracy w służbach mundurowych i medycznych;

---

⁴ Źródło: Załącznik nr 2 z 14 lutego 2017 r. – Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (w tym edukacja wczesnoszkolna) - str. 6-43

Organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa a z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych;

Współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologie;

Wykorzystuje możliwości technologii do komunikowania się w procesie uczenia się;

Odkrywa, że jego wybór rodzi konsekwencje, które dotyczą jego samego;

Dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;

Dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności;

Odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo.

Załącznik 3

Fragmety podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (klasy IV-VI)⁵

Uczeń:

Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);

Stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi;

Rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady;

Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumacząc sens;

Rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań;

Zbiera informacje na temat historii swojej rodziny, gromadzi pamiątki rodzinne i opowiada o nich;

Wyjaśnia, na czym polega praca historyka;

Rozpoznaje własne potrzeby i potrzeby innych;

Planuje dalszą edukację, uwzględniając swe umiejętności i zainteresowania;

Wyjaśnia związek między godnością a prawami, któremu przysługują;

Przedstawia własne prawa i obowiązki przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji –kształtowania swojego wizerunku;

Rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;

Uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele);

Przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady;

W algorytmicznym rozwiązywaniu problemu wyróżnia podstawowe kroki: określenie problemu i celu do osiągnięcia, analiza sytuacji problemowej,

---

⁵ Źródło: Załącznik nr 2 z 14 lutego 2017 r. – Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (w tym edukacja wczesnoszkolna) – str. 49-199

opracowanie rozwiązania, sprawdzenie rozwiązania problemu dla przykładowych danych, zapisanie rozwiązania w postaci schematu lub programu:

Wykorzystuje sieć komputerową (szkolną, sieć internet): do wyszukiwania potrzebnych informacji, zasobów edukacyjnych, nawigując między stronami, jako medium komunikacyjne, do pracy w wirtualnym środowisku (na platformie, w chmurze), stosując się do sposobów i zasad pracy w takim środowisku;

Uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny;

Identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów;

Respektuje zasadę równości w dostępie do technologii i do informacji, w tym w dostępie do komputerów w społeczności szkolnej;

Określa zawody i wymienia przykłady z życia codziennego, w których są wykorzystywane kompetencje informatyczne.

Załącznik 4

SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z WYCHOWANKAMI PRZEDSZKOLA

TEMAT: Przewodnik po zawodach

CEL OGÓLNY: podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w najbliższym otoczeniu dziecka i tych, które wzbudziły zainteresowanie oraz identyfikowanie i opisywanie czynności zawodowych wykonywanych przez te osoby.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Dziecko:

- wymienia czynności charakterystyczne dla danego zawodu;
- opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka;
- odczuwa i wyjaśnia swoją przynależność do rodziny;
- współdziała z dziećmi w zabawie;
- wskazuje zawody wykonywane przez rodziców i osoby z najbliższego otoczenia, wyjaśnia, czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód.⁶

METODY PRACY:

- prezentacja;
- pogadanka;
- praca plastyczna.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- ustalone z rodzicami, w zależności od prezentowanych zawodów;
- kąciki zainteresowań;
- materiały plastyczne (kredki, farby, wydzieranki itp.)

PRZEWIDYWANY CZAS:

- 5 dni po 30 min

PROPONOWANE SYTUACJE DYDAKTYCZNE:

---

⁶ Porównaj z podstawą programową wychowania przedszkolnego (Dz. U. 2017, poz. 356)

Nauczyciel prosi dzieci o zebranie informacji na temat zawodów wykonywanych przez rodziców (dziadków) oraz, o wybranie jednego o którym chciałyby opowiedzieć na zajęciach. Prosi o przyniesienie do przedszkola przedmiotów używanych w wybranym zawodzie, zdjęć lub innych przedmiotów związanych z pracą zawodową. Nauczyciel zachęcając rodziców (dziadków) do przyścia i opowiedzenia dzieciom o swojej pracy zawodowej. Ustala z nimi termin, przebieg zajęcia, niezbędne pomoce dydaktyczne.

Tydzień spotkań z zawodami rodziców:

- **Dzień pierwszy – Zawody moich bliskich!**

Nauczyciel pyta dzieci: *Jakie zawody są wykonywane przez rodziców, dziadków?* Prosi o prezentację wybranego zawodu na forum grupy.

Dzieci kolejno opowiadają o wybranym przez siebie zawodzie, pokazują przyniesione z domu rekwizyty, zdjęcia. Razem z nauczycielem organizują możliwe do wykonania w sali przedszkolnej kąciki zainteresowań, wzorowane na relacjach dzieci, a związane z wykonywanymi przez rodziców zawodami, np.: kącik sklepowy; poczta; kącik informatyka; lekarski; kosmetyczki; warsztat majsterkowicza. Kąciki te będą służyły dzieciom w czasie zabaw swobodnych przez kolejne dni.

- **Kolejne dni – Relacje z pracy!**

Odbywają się spotkania dzieci z chętnymi do dzielenia się wiedzą na temat swojego zawodu rodzicami (dziadkami). Nauczyciel pełni tu tylko rolę pomocniczą, pamiętając, że nie każdy ma dar przekazywania wiedzy i pracy z małymi dziećmi. Dba, aby dzieci poznały znaczenie pracy w danym zawodzie.

Po każdej prezentacji dzieci przygotowują duży plakat, na temat prezentowanego zawodu (różnymi technikami). Następnie jest on umieszczany na wystawie prac wspólnych w przedszkolu.

Dla prowadzącego: Alternatywnie można wybrać się do zakładów pracy rodziców – tylko za zgodą kierowników zakładów i zachowując szczególne środki bezpieczeństwa.

- **Było super! Chcę zostać...!**

Nauczyciel inicjuje wypowiedzi dzieci zadając pytania: *Który z prezentowanych zawodów was najbardziej zainteresował? Z którym zawodem spotkaliście się po raz pierwszy? Który z zawodów chcieli byście wykonywać?* Na zakończenie dzieci oglądają swoje plakaty dot. każdego z prezentowanych zawodów, przechodzą do zabaw w powstałych kąciakach zainteresowań.

Załącznik 5

SCENARIUSZ

ZAJĘĆ Z UCZNIAMI KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

(rekomendowany do realizacji w ramach zajęć świetlicowych)

TEMAT: **Kto buduje dom?**

CEL OGÓLNY: Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie; podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

- wymienia podstawowe etapy budowania domu;
- wskazuje i opisuje czynności wykonywane w ramach zawodów budowlanych: architekt; robotnik budowlany, murarz-tylnkarz, dekarz, cieśla, inżynier budownictwa;
- wymienia co najmniej cztery zawody branży budowlanej i opisuje zadania, jakie przy budowie domu wykonują przedstawiciele tych zawodów;
- projektuje dom i wykonuje go z wybranych materiałów (np. klocki, pudełka);
- rozwiązuje zagadki dotyczące zawodów budowlanych;
- wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej i naukowej⁷.

METODY PRACY:

---

⁷ Porównaj z podstawą programową kształcenia ogólnego dla I etapu edukacyjnego – edukacja plastyczna (Dz. U. 2017, poz. 356).

- dyskusja w oparciu o materiał audiowizualny;
- kalambury
- ekspresja plastyczna

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- film: *Budowa domu* Film poklatkowy. Lata 2009-2012
<https://www.youtube.com/watch?v=jQw7LEPDEzc&spfreload=10>
lub inny film pokazujący budowę domu;
- ilustracje przedstawiające zawody wykonywane przez ludzi;
- załączniki nr 1-4.

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 min

PROPONOWANE SYTUACJE DYDAKTYCZNE:

1. Kto buduje dom?

Uczestnicy oglądają krótki film przedstawiający proces budowania domu, następnie nauczyciel kieruje rozmową na temat zawodów ludzi, których można było zobaczyć.

Nauczyciel wiesza na tablicy lub zapisuje słowo: murarz. Dzieci szukają kartonika z identycznym słowem w swoich zestawach i dopasowują kartonik z czynnością wykonywaną w tym zawodzie (załącznik 1).

2. Budujemy dom - zabawa

Nauczyciel dzieli uczestników na sześć zespołów. Każdy zespół losuje kopertę z nazwą zawodu występującym w poprzednim ćwiczeniu (załącznik nr 3). Następnie jeden z członków grupy opisuje ruchem wylosowany zawód. Pozostali członkowie zgadują, o jaką profesję chodzi. Gdy zgadną otrzymują element domu (załącznik nr 2).

3. Mój wymarzony dom.

I. Propozycja

Uczniowie wykonują prace plastyczną obrazującą wymarzony dom dziecka.

II. Propozycja

Uczniowie wykonują projekt domu a następnie w zespołach według własnego projektu budują dom z klocków drewnianych/lego.

Dla prowadzącego: Kontynuacją tematu mogą być zajęcia, na których uczniowie wykonają

z kartonu dom oraz zastanowią się nad zawodami ludzi, którzy tworzą elementy jego wyposażenia.

4. Zagadki

W ramach podsumowania uczniowie rozwiązują zagadki dotyczące zawodów budowlanych (załącznik nr 4).

BIBLIOGRAFIA, NETOGRAFIA

<https://www.youtube.com/watch?v=jQw7LEPDEzc&spfreload=10> 31.08.2017

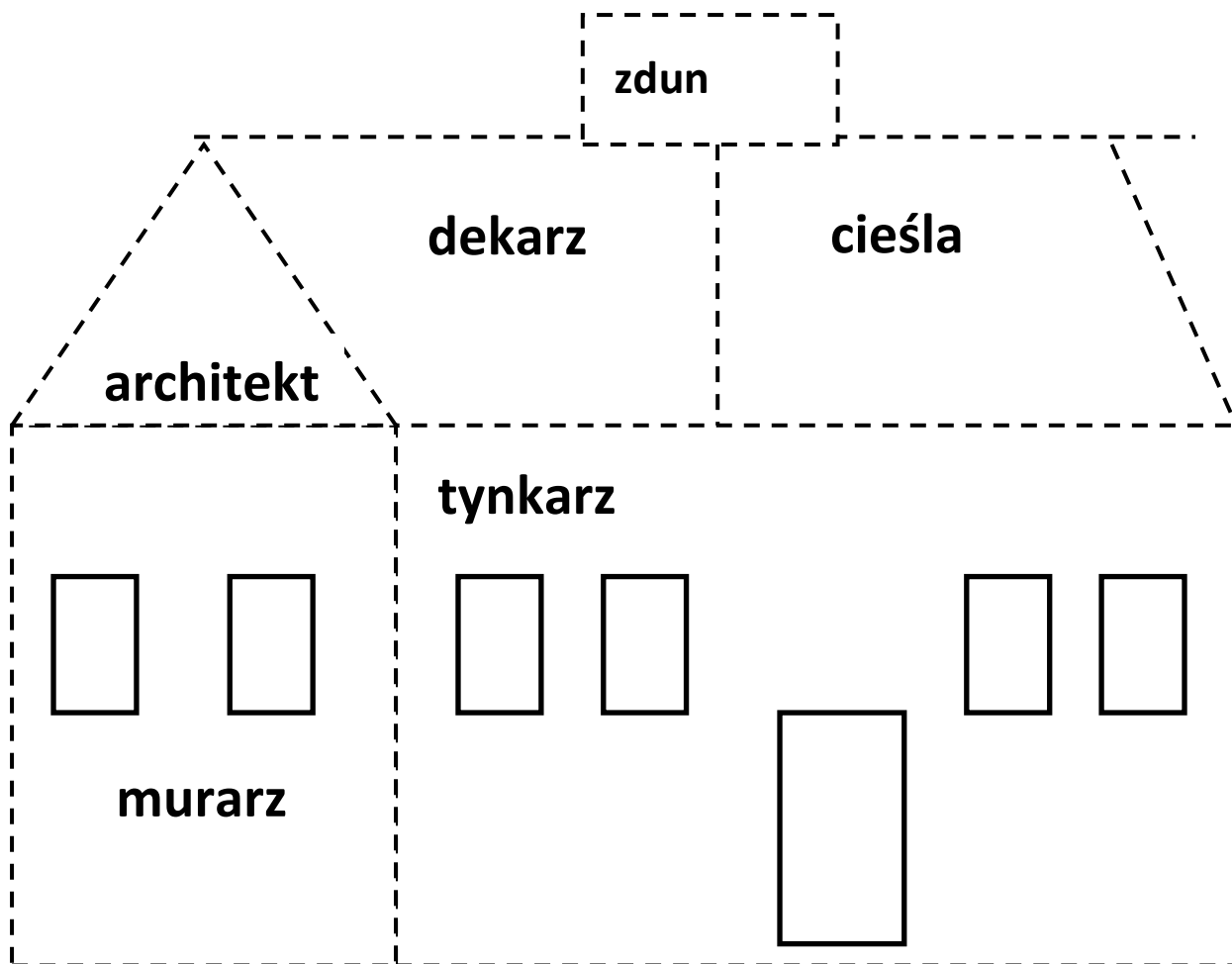
Załącznik 1

glazurnik	układa kafelki
malarz	maluje ściany tapetuje ściany
zdun	stawia piece, buduje kominek

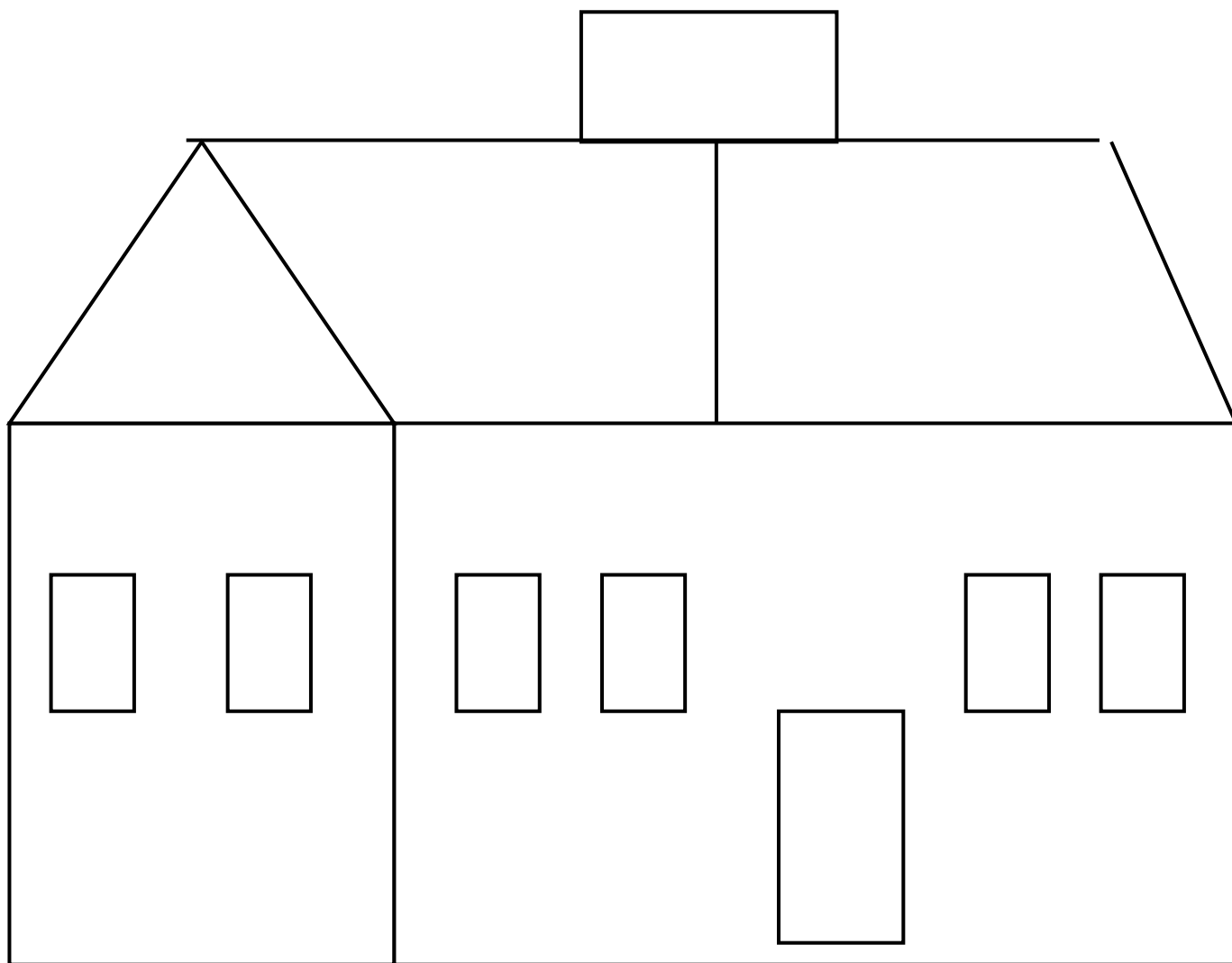
ślusarz	naprawia zamek w drzwiach
elektryk	kładzie instalację elektryczną montuje anteny telewizyjne
murarz	buduje piwnice buduje komin tynkuje ściany
cieśla	buduje płoty wstawia drzwi i okna buduje schody
architekt	tworzy projekt budynku
hydraulik	montuje wanny montuje instalacje wodno- kanalizacyjne
glazurnik	kładzie kafelki
dekarz	wykonuje pokrycie dachu i naprawia dachy

Załącznik nr 2a

Rysunek do ćwiczenia „Zabawa: Budujemy dom” (należy rozciąć wzdłuż linii przerywanych)

Wzór rysunku do ćwiczenia „Zabawa: Budujemy dom” (rysunek bazowy)

Etykiety wyrazowe

architekt

tynkarz

cieśla

dekarz

zdun

murarz

Zagadki

1.

Mury niskie i wysokie sprawnie stawia
Wie, jak cegły złożyć,
Nad ich połączeniem długo się nie zastanawia
(murarz)

2.

Dom najpierw w jego myślach powstaje
Później pomysł na papier się dostaje.
Dalej on czuwa, inni pracują doskonale
(architekt)

3.

Różne prace na budowie wykonuje.
Zawsze jest pomocny,
gdy ktoś czegoś potrzebuje.
(robotnik budowlany)

4.

Nad konstrukcją domu i pracami czuwa
Co architekt zaplanował w czyn przekuwa.
Dzięki niemu na budowie nic się nie zawali.
On też pracę architekta może doskonalić.
(inżynier budownictwa)

5.

Dach dla domu - ważna sprawa.
Ułożenie go to nie zabawa.
Żółty, czerwony, czy zielony,
Dzięki temu człowiekowi
dachem dom jest wykończony.
(dekarz)

6.

Drewno złączy, zbije, skręci
i konstrukcje różne z drewna zbijać będzie.
Dzięki niemu podpory będą zgodne z potrzebami wszędzie.
(cieśla)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA UCZNIÓW

KLAS IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

rekomendowany do realizacji w ramach zajęć z wychowawcą

TEMAT: Kucharz, kelner dwa bratanki, czyli o podobieństwie zawodów

CEL OGÓLNY: Wymienianie różnych grup zawodów, podawanie przykładów zawodów dla tych grup, opisywanie różnych dróg dojścia do nich oraz podstawowej specyfiki pracy w zawodach.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

- wymienia wybrane grupy zawodów;
- podaje kilka przykładowych zawodów wchodzących w skład wskazanych grup;
- wskazuje możliwości rozwoju w wybranych zawodach;
- podaje źródła informacji o zawodach.

METODY PRACY:

- zabawa dydaktyczna;
- rozmowa kierowana;
- dyskusja grupowa;
- praca w parach.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- kartoniki z nazwami zawodów wycięte wg kart ćwiczeń: *Zawodowa układanka* – załączniki od 1a do 1e (*każdy załącznik w innym kolorze*);
- tekturowe pudełko;
- masa samoprzylepna;
- kartki samoprzylepne;
- długopisy, mazaki (dla każdego z uczestników);

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut

PROPONOWANE SYTUACJE DYDAKTYCZNE:

1. **Zawodowa układanka**

- a. Nauczyciel prosi uczniów, aby kolejno losowali z tekturowego pudełka pojedyncze elementy puzzli z wypisanymi nazwami zawodów (załącznik nr 1 od a do e).
- b. Uczniowie, chodząc po klasie, poszukują 3 kolegów, którzy posiadają elementy puzzli pasujące kolorem do ich kartonika. Tworzą w ten sposób mini-układankę, którą przyklejają w dowolnym, widocznym miejscu na ścianie sali lekcyjnej.
- c. Nauczyciel pyta dzieci, dlaczego właśnie w takie grupy połączone zostały zawody. Chętni uczniowie odczytują nazwy zawodów w obrębie każdej z układanek, a klasa – z pomocą nauczyciela – nadaje tak pogrupowanym zawodom wspólną nazwę, którą ochotnicy zapisują na karteczce samoprzylepnej i przyklejają nad układanką (np. grupa zawodów człowiek - technika).

Dla prowadzącego: Przed zajęciami należy wyciąć poszczególne elementy - ćwiartki z każdego koła. Puzzle warto wykonać ze sztywnego kartonu, aby dzieci nie miały problemów z ich dopasowaniem.

2. Zapraszamy do zwiedzania

Uczniowie, chodząc po klasie (tak, jak podczas zwiedzania muzeum) podchodzą do każdej z układanek i zastanawiają się, jakie inne zawody (oprócz już wymienionych) można zaliczyć do danej grupy. Swoje pomysły zapisują na kartkach samoprzylepnych i przyklejają na ścianie obok puzzli. Chętni uczniowie kolejno odczytują na forum wszystkie zawody wymienione w ramach poszczególnych grup. Pozostałe osoby – wspólnie z nauczycielem – ewentualnie korygują zawody przypisane do niewłaściwej kategorii.

3. Możliwości rozwoju zawodowego

- a. Prowadzący wybiera kilka przykładów zawodów z poprzedniego ćwiczenia i prosi uczniów o odpowiedzi na następujące pytania:

Jak można zostać (np. mechanikiem)?

W jakich szkołach można się uczyć danego zawodu?

Jakie są możliwości rozwoju zawodowego w tym zawodzie?

Jakie są zawody pokrewne do tego zawodu?

b. Uczniowie podają inne, własne przykłady zawodów i grup zawodowych. Podają pomysły i dyskutują na forum o możliwościach rozwoju zawodowego na tych przykładach.

Dla prowadzącego: Podczas dyskusji warto uzupełniać odpowiedzi uczniów.

4. Trochę informacji

- a. Nauczyciel zapisuje na tablicy strony internetowe, na których można znaleźć informacje na temat zawodów (np. jak w netografii)
- b. Prowadzący proponuje, aby w domu wspólnie z rodzicami lub kimś innym, sprawdziły, w jaki sposób mogłyby poszerzyć swoje kwalifikacje, gdyby już teraz wykonywały zawód, który im się podoba.

BIBLIOGRAFIA I NETOGRAFIA:

Wybieram zawód: <http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod/> (30.06.2017)

Przewodnik po zawodach:

<https://doradca.praca.gov.pl/d2k5/zawody?action=listappz> (30.06.2017)

ZAWODOWA UKŁADANKA

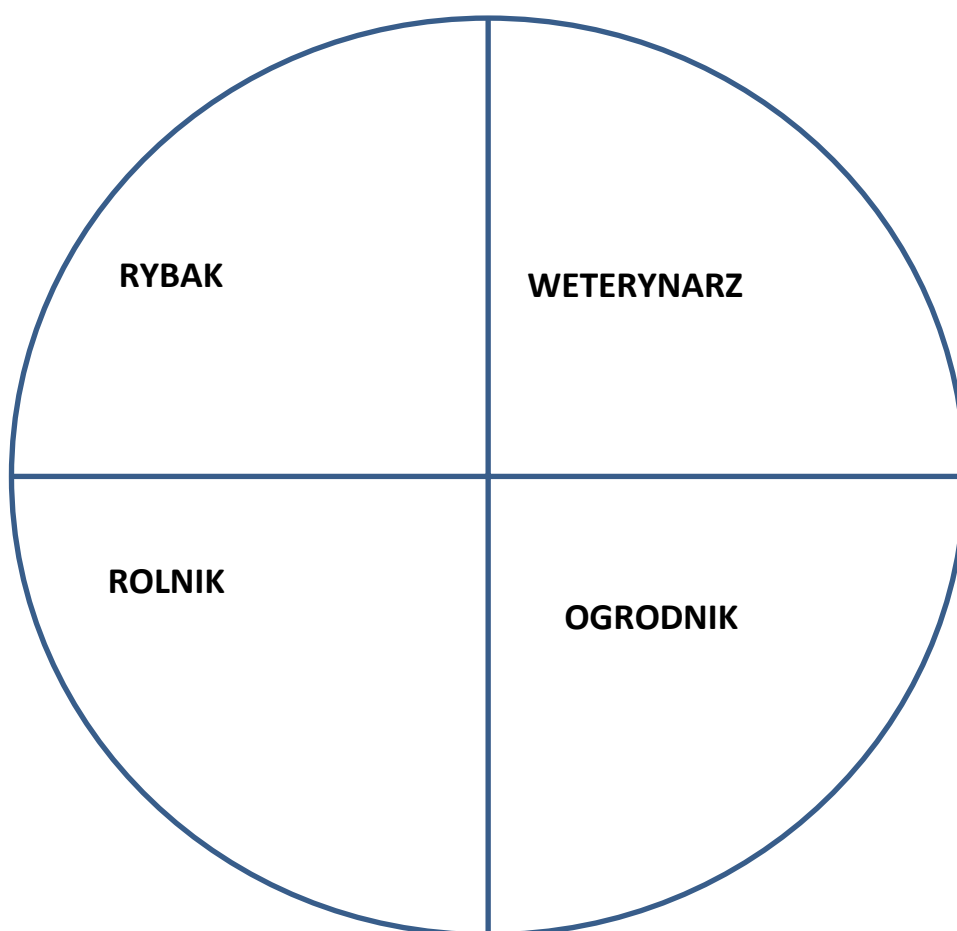
A) ZAWODY Z GRUPY CZŁOWIEK – CZŁOWIEK

Pielęgniarka, psycholog, nauczyciel, sprzedawca

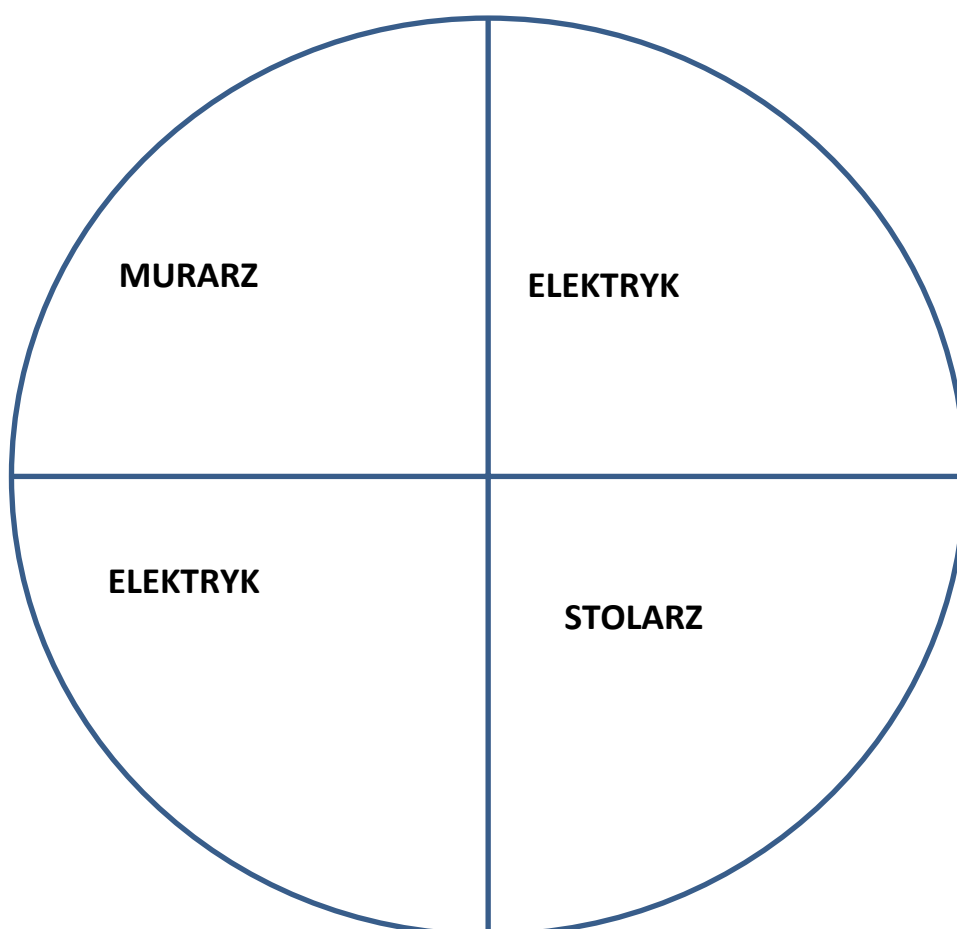
B) ZAWODY Z GRUPY CZŁOWIEK – PRZYRODA

Rybak, weterynarz, rolnik, ogrodnik

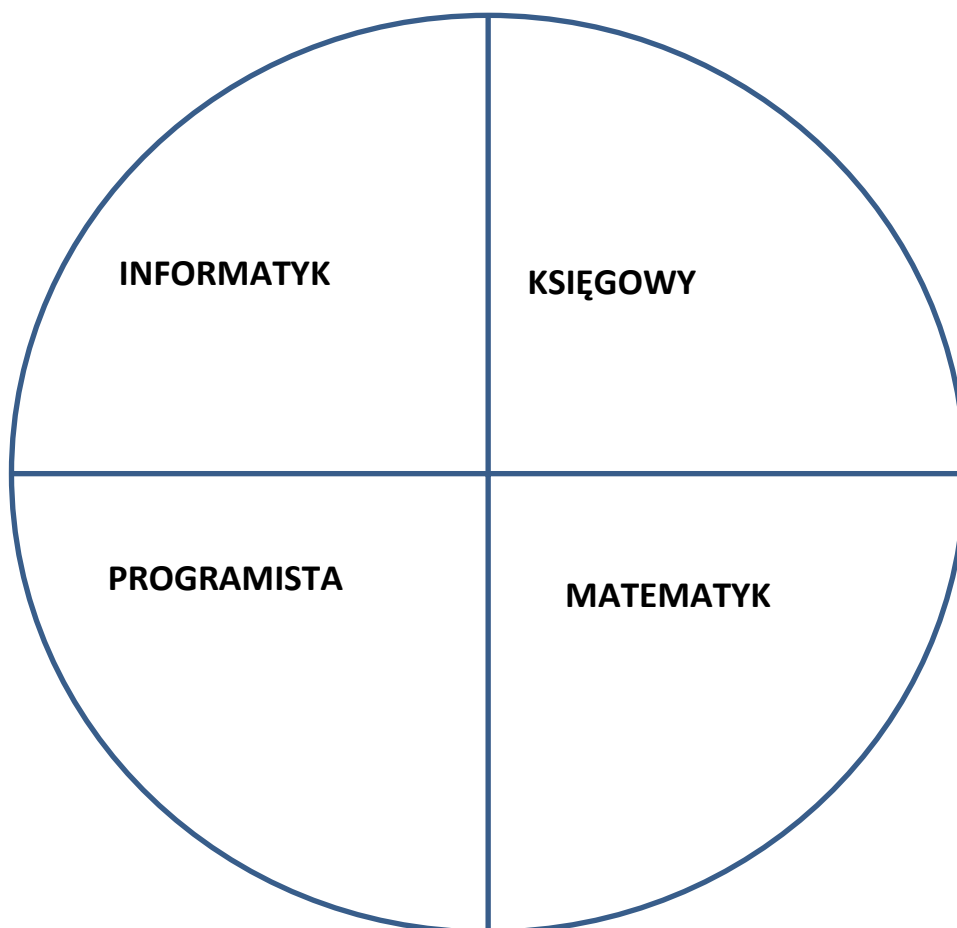
C) ZAWODY Z GRUPY CZŁOWIEK – TECHNIKA

Mechanik, murarz, elektryk, stolarz

D) ZAWODY Z GRUPY CZŁOWIEK – DANE/SYSTEM ZNAKÓW

Informatyk, księgowy, programista, matematyk

E) ZAWODY Z GRUPY CZŁOWIEK – DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA

Muzyk, tancerz, aktor, reżyser

